

КАРПЕНКО Георгій Володимирович (24. 05(06. 06). 1910, м. Томськ, Росія — 15. 11. 1977, Львів) — фахівець у галузі фізико-хімічної механіки матеріалів. Син [В. Карпенка](#). Доктор технічних наук (1953), професор (1954), академік АН УРСР (1967). Держ. премія УРСР у галузі н. і т. (1977), премія ім. Є. Патона АН УРСР (1971). Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1960). Державні нагороди СРСР. Закін. Харків. мех.-машинобуд. інститут (1931), де відтоді й працював. 1941–47 — в Інституті енергетики АН УРСР; 1947–50 — зав. лаб. Інституту буд. механіки АН УРСР (обидва — Київ); водночас 1943–46 — вчений секр. Відділ. тех. наук АН УРСР, 1946–51 — вчений секр. Президії АН УРСР, за сумісництвом викладав у ВНЗах Києва, зокрема в авіац. інституті; 1952–77 — завідувач відділу фіз.-хім. механіки матеріалів, 1952–72 — директор Фіз.-мех. інституту АН УРСР (Львів). Засн. і гол. ред. ж. «Фізико-хімічна механіка матеріалів» (1965–77). Основні напрями наук. досліджень: зниження міцності металів від втоми під впливом поверхнево-актив. середовищ, технології виготовлення деталей машин із заданою стійкістю до дії

робочих середовищ і мех. навантажень. Запропонував нові теорії короз. втоми та водневої крихкості сталі. Очолював Львів. школу з фіз.-хім. механіки конструкц. матеріалів. 1980 Фіз.-мех. інституту АН УРСР присвоєно його ім'я. 1987 АН УРСР заснувала премію ім. К.

Основні праці

Влияние поверхностно-активной среды на процессы деформации металлов. Москва, 1954 (співавт.; англ. перекл. — 1958; 1960; нім. перекл. — 1964); Влияние активных жидких сред на выносливость стали. К., 1955; Вплив обробки поверхні на втомну міцність сталі в активних середовищах. К., 1958 (співавт.); Влияние механической обработки на прочность и выносливость стали. Москва; К., 1959; Коррозійна втома сталі. К., 1959; Вплив водню на механічні властивості сталі. К., 1960; Новое в упрочнении металлов накаткой. К., 1960; Влияние водорода на свойства стали. Москва, 1962; Прочность стали в коррозионной среде. Москва; К., 1963; Коррозионное растрескивание стали. К., 1971 (співавт.); Влияние среды на прочность и долговечность металлов. К., 1976; Избранные труды: В 2-х т. Т. 1. Физико-химическая механика конструкционных материалов; Т. 2. Работоспособность конструкционных материалов в агрессивных средах. К., 1985.

Рекомендована література

1. Федорченко І. М., Максимович Г. Г. Карпенко Георгій Володимирович // Вісн. АН УРСР. 1971. № 8;
2. Георгій Володимирович Карпенко: Біобібліогр. покажч. К., 1978;
3. Похмурський В. Академік Георгій Карпенко // Світогляд. 2008. № 5(13).

[В. В. Панасюк](#)

Бібліографічний опис:

Карпенко Георгій Володимирович / В. В. Панасюк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-10012>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).